

JADRANSKA ZARJA

Političen, podučiven i kratkočasen list.

Izhaja dvakrat v
mesecu, vsako
1. in 3. nedeljo.

Lastnik, izdajatelj in odgovorni vrednik:

G. H. MARTELANEC.

Naročnina znaša
za štiri mesece
40 novčičev.

Volitve v tržaški okolici.

„Naroda glas je božji glas“, pravi star, resničen pregovor, in blagor ljudstvu, kder se ta glas čisla in spoštuje! Srečna država, ktere vlada sme z dobro vestjo govoriti: Moj glas je naroda glas! — Da bi to bilo tako vselej i povsod, koliko manj reve i nadloge bi pod solncem bilo, koliko manj solz i krvi bila bi zemlja popila! Žalibog, da nam zgodovina kaže tako malo držav, v kterih bi se bila narodova volja spoštovala, ali se še zdaj spoštuje. Tudi ljuba naša Avstrija, ktera ima „Volksministerium“ (narodno ministerstvo), in §. 19, to mrtvo rojeno dete, i potem toliko centov zlate svobode — na papirju, ni taka, da bi jo mogli šteti mej tiste države, ktere — Bog nam grehe odpusti — slušajo svojih narodov glas. Hočete dokazov? Slep jih vidi, gluhi jih sliši; 18 milijonov Slovanov vpije na gluha ušesa s Preširnovimi i Kolarjevimi besedami, kterih besedi se ne upamo v današnjih svobodnih dneh tu sem zapisati, ali verujemo tako trdno, kakor na večno pravico, da zemlja, ktera nam je bila zibelka, ne bode samo velik naš grob, ampak tudi mati naše blagosti, moči i slave! Ne spi več češki lev, brada raste kralju Matijažu!

Nečemo i tudi ne moremo denes klicati na dan glasit slovanskih naših bratov, tudi ne Slovencev sploh, tudi nečemo za priče iz grobov klicati umorjenih Rodetov, — kajti temu pride še pozneje čas —, ampak ozreti se hočemo samo na volitve v tržaški okolici, ktere so bile zadnjo nedeljo za mestno starešinstvo in deželni zbor. Da to reč tistim, ki o teh zadevah ne vedo vsega od konca do kraja, natančneje pojasnimo, moramo nekoliko dalje seči. — Tržaško mestno starešinstvo ima dolžnost skrbeti za pravičen i resničen imenik vseh volilcev. Predno se je vse starešinstvo na novo volilo, izdal se je imenik za okolico, pa tak, da prvih posestnikov i najboljših rodoljubov v njem ni bilo, mej tem, ko so bili vanj vpisani taki, ki so uže davno umrli, ali ki nikakor niso imeli pravice do volitve, pravilo nam se je celo, — cesar vendar ne vemo — da je bil nekdo v tem imeniku, ki je bil uže več let v težkeji ječi in iz nje še ne oproščen. Mestni magistrat je imel nalogo, vsa postavna i ne postavna pota storiti, da okolica izvoli take ljudi, kteri bi okolico izdali italijanstvu. In mestni magistrat je delal tako marljivo in varljivo, da smo se njegovim zvijačam morali čuditi. Pri vsem tem je okolica v mestno starešinstvo volila skoraj soglasno, ali vsaj z ogromno večino samo svoje narodnjake. Ko se je to zgodilo, zavrglo je mestno starešinstvo volitveni imenik, kterega je samo sestavilo, štiri poslanke zaradi tega zavrglo, enega pa zato, ker se mu je reklo, da še volilec ni. Upor je bil zastoj, kajti, kar sklence večina, to obvelja, bodi si prav, ali neprav!

Trdilo se je, da volitveni imenik ne more imeti veljave, ker so v njem taki, ki živajo miloščino. V resnici so bili nekteri, ki večidel še sami niso vedeli, vpisani v imenik tistih, ki imajo dobivati brez plačila zdravnika i zdravila. Če tudi niso rabili ni zdravnika, ni zdravil, vendar se jim je volitvena pravica izpodbila. — Pri tej priliki spominjamo samo to še, da je g. Godina sedel tri leta v mestnem starešinstvu, če tudi je z svojo roko sebe v omenjeni imenik zapisal. Njemu tedaj ni veljalo to, kar je veljalo drugim, i ta g. Godina še dan denes mogočno županuje, če tudi so ga sosesčani zaradi jako kočljivih stvari uže davno magistratu tožili. Magistrat je tožbe še preiskavati ni hotel!

Sestavil se je nov volitveni imenik, še slabše od prejšnjega. V komisije za vodbo novih volitev vzeli so se sami taki možje, ki Slovence sovražijo, volilec so se po beričih in drugih ljudeh na dom pošiljali volitveni listki, na kterih je bil uže zapisan kandidat, kterega je „Progresso“

nasvetoval, pa tudi volilčevo ime, i velevalo se je volilecem, kde i kdaj naj listek oddadō. Tako se je, kakor čujemo, samo v drugem okraju volilecem oddalo 60 takih listkov, na kterih je bil zapisan dr. Enenkel. Več volilcev zato ni hotelo voliti, nekoliko njih pa je dr. Enenklja izbrisalo in Cegnarja na listek zapisalo. In zaradi tega, kakor se govori, hočejo zopet Cegnarja ovreči.

Iz tega se pač jasno vidi, koliko našim mestnim očetom velja ljudski glas. Da tako ravnanje ne more roditi miru in sprave mej raznimi prebivalci tržaške občine, ne pospeševati njene blagosti, kdo tega ne vidi? In če to tako dalje pojde, kam pridemo? Zato kličemo vsem, kterim to velja: Bodite pravični, slušajte ljudstva glas!

Tržaška deželna sodnija o rabuki lanskega leta.

Znano je, kako hudo tožbo je tržaško mestno svetovilstvo izreklo o tržaških okoličanih, ko je preiskavalo lansko rabuko i kako je dokazavalo v razvpitij brošuri, da meščani Lahi niso ničesar krivi, ampak vsega so krivi — slovenski okoličani. Poslušajmo tedaj, kako deželna sodnija, ktera je te reči natančneje preiskavala, govori v uvodu glavne obravnave tržaških rabuk.

Podajemo tu samo tale posnetek:

„Več v zadnjem času pri tej sodniji dovršenih sodeb in dopisov, kteri so bili našeni pri zaprtih, dokazuje neovržno, da je tudi v Trstu, kterega prebivalci so večidel cesarskeji hiši in Avstriji zvesto udani, stranka, ktera namerjava odcepiti deželo iz državne zveze, ktera si prizadeva do vlade na vsak način sovraštvo izbujati, ktera je zoperna vsakej gosposki in vsakej postavi, in si prizadeva na mesto svobode razbrzdanost postaviti in rabi vsako pretvezo, da napravlja nered in provocira oostrostne naredbe, ktere potem rabi za svoje zavržljive namere. Ta stranka je, ktereji se morajo s popolno pravico omenjene dogodbe pripisati. In za resnico, ako se preudari, da so bile vse dogodbe združene z slavljenjem Garibaldija in Italije in s zaničevanjem Avstrije i njene vlade; ako se preudari, da so bili vojaki okoličnega bataljona in kmetje iz okolice sploh, ki so nedvomno vladi zvesto vdani, cilj sovraštva in maščevanja tej stranki, mora se pritrčiti, da vseh teh dogodeb, ktere so mir v Trstu tako zelo motile, noben drug ni vzrokoval, nego ta neutrudljiva stranka, in da je bila Timeuzova interpelacija in papežev nagovor samo zaželeni pretvezi tem nemirom, ktere so brez dvombe popolnoma pripravne bile, podpihovati sovraštvo in zaničevanje zoper postavno vlado, njene zastopnike in privržence. Zagovornik je rekel, da so kmetje, ko so 12. julija skoz mesto šli, meščane na boj klicali, ker so poveljniku pod oknom zapeli; ali razodevanje lastnih misli in udanost vojakov do svojegapoveljnika in izrek zvestobe in vdanosti do cesarja in vlade, gotovo se ne more imeti v Trstu, ki je avstrijsko mesto, za klicanje na boj, ker se je to poslavljenje godilo v slovenskem jeziku, ker ima v Avstriji vsak narod svoj jezik zagotovljen. S tem poslavljenjem in rabo slovanskega jezika pri tem smeli bi samo tisti prebivalci v Trstu govoriti, da se na boj kličejo, kteri nobenega drugzega vsklika nečejo slišati, nego samo na Garibaldija in revolucionije glavarje; kteri nečejo slišati nobenega drugzega jezika, nego laškega, in kteri bi z besedo „svoboda“ na jeziku najostudniši absolutizem radi vpeljali zoper vse tiste, ki po njihoveji menitvi ne govore i ne mislijo.“

Mi svetujemo tržaškemu mestnemu starešinstvu, naj bi te resnične besede dobro premislil, kajti z njegovo razvpito brošuro se v ničem ne ujemajo. Ali ima prav s o d b a, ali mestno starešinstvo, o tem — še Garibaldi ne bode dvomil!

Koroški Slovenci

so se tudi začeli gibati, kar kaže naslednji poziv:

Koroški Slovenci! „Otožni sinovi hladnega Gorotana, katerih dedje so prvi bili hrabe boje za slovensko narodnost, ki pa zdaj zadnji vstajate iz posipov nezavedenja in potujčevanja — zdramite svoj duh k bodrosti!“ — Tako nam kliče pisatelj knjižice: „Čujte! Čujte! kaj slov. jezik tirja.“

Dragi bratje, koroški Slovenci! Ali bomo preslišali mile klice dragih naših bratov in prijateljev iz sosednih dežel? — Ali se jim ne bomo pridružili pod košato lipo slovansko? — Se li mi — vnuki pradedov, ki so „prvi bili hrabe boje za slovensko narodnost“ ne bomo vdeležili bojev, ki jih bije ubogi narod naš sedaj? — Ali morda mi nimamo tožeb? — Kje imamo pravih narodnih zastopnikov v deželni zboru? — Kje se izvršuje §. 19 d. t. p.? — Kje so narodne čitalnice ali druga narodna društva na Koroškem? — — Poznamo mnogo rojakov naših, ki so vneti za napredek slovenskega naroda. Prelepo ove prosimo:

Pridite 23. septembra (četrtek) o pol treh po poludne v Sandwirtovo gostilnico v Celovcu, da se pogovorimo: ali bi ne bilo primerno, da se na Koroškem ustanovi slovensko politično društvo? Izvolil se bode po razgovoru tudi začasni odbor, da napravi pravila in jih za potrditev predlaga sl. deželni vladi.

Tedaj na resno delo, vi, veljavni slovenski možje, ktere 23. sept. od zapadne do istočne meje naše deželice za gotovo v Celovec pričakujemo! V sosednih deželah uže vstajajo svatje majke Slave; si mi koroški Slovenci ne bomo še preskrbeli svatovske obleke?!

Spoznajmo se! Zedinimo svoje moči!

Na ziljski Bistrici 12. septembra 1869.

V imenu več gornje-kor. Slovencev
Ferdo Vigele.

Landkaplan ljubljanskemu Blatt.

„Laibacher Tagblatt“ zmeraj nekaj renči zoper onega kaplana, ki je na pivškem taboru za vpeljanje slov. jezika v šole govoril. — Kakor vsakemu Slovincu je tudi onemu „landkaplanu“ brez tagblattarskega razodenja dobro znano, da so naše ljudske šole v poslednjem dvajsetletji postale čisto ali vsaj na pol slovenske. Njemu je pa tudi znano, da so vse druge šole naše, ako izvzamemo par slovenskih uric, s katerimi se večidel tako ravna, kakor s petim kolesom pri vozu, še dandenes tako popolnoma nemške ali laške, kakor one, ki se v sredi Nemčije ali Italije nahajajo. Njemu

je tudi znano, da „Tagblattarji“, mesto da bi nam slovenske gimnazije in realke privoščili, še slovenskih ljudskih šol trpeti ne morejo in da jih ravno zato zdaj tako energično izpod nadzorništva rodoljubnih dekanov v varstvo c. k. bezirks-hauptmanov spravljajo, da ne bi v prihodnje nikdar več taki slovenski trdovratneži iz njih izhajali, ki se ne dajo z lepa, ne zgrda pregovoriti in zapeljati, da bi nemškutarje in „Tagblattarje“ za svoje zastopnike v deželni zbor volili. Toliko glede šol. Kar se pa gorenještirskih *trotljev* tiče, od katerih „Tgbl.“ zmeraj nekaj kvasi, je omenjeni „landkaplan“ na pivškem taboru blizo takole govoril: „Očitno je, da nam hočejo nasprotniki naši narodnost zatreti. Če jim se ne bi Slovenci branili, ampak udali, kaj bi sčasoma iz nas napravili? Morda čyrste Nemce? Oj ne, ampak to, kar so ponemčeni gorenji Štajerci, od katerih sam glasoviti Nemec dr. Rechbauer pravi, da, kolikor je gorenjih Štajercev, tolako je *trotljev* ali *bebcev*.“ — Ta izrek dr. Rechbauera je vsakemu človeku znan, ki kolikaj nemške časopise prebira. Ako pa glasoviti Nemci sami tako sodijo o ponemčenih gorenjih Štajercih, — kar mora precej resnično biti, ker imajo, kakor je znano, severni Nemci ponemčene Meklenburžane tudi za takove kilovce, — more citiranje te nemške sodbe Slovincu le tisti v pregreho šteti, ki je sam *trotelj* in sicer — če si kakor „L. Tgbl.“ le zaradi kake na taboru izgovorjene besede jezik brusi, pa ne pove kako in kaj in vse napak zavija — ne nedolžen, ampak peklenško hudoben *trotelj*.

DOPIS.

Iz Pohorja. Zbrali so se — kakor je znano — 11. avgusta v celjski čitalnici nekteri narodni duhovni in med drugimi rečmi sklenili, „Danico“ in „Slovenski narod“ podpirati. Hvalevreden je sklep, Bog daj, da bi tudi povsodi dobro voljo našel, ker časnikov nam je potreba, kakor ribam vode. Pa čudil sem se, da so „Slovenskega Gospodarja“ celo opustili, še besedici o njem nobeden ni izgovoril. Alj so gospodi mislili, da „Danica“ in „Narod“ že zadostuje? Duhovnikom pač, ali potrebno je, da tudi za priprosto ljudstvo, za kmete skrbimo, da se tudi oni omikujejo, da se tudi oni do čistega zavejo, da v njihovih žilah slovenska kri teče, da je silno potrebno, v šolah slovensko podučevati. In v tem obziru je „Slovenski Gospodar“ neobhodno potreben. Prepričati se moramo tega, ako program „Danice“ in „Naroda“ pregledamo. — „Danica“ je čisto cerkveni list, kateri le nekoliko političnih opazk prinaša, „Narod“ je čisto politični, in — kakor so narodnjaki, kateri so ga ustanovili, sami izrekli — le za bolj

Nemškutar in Slávjan.

Nemškutar:

1. Heil'ge Eiche sei gegrüßet,
Doch verflucht o Linde du!
Wo dein Stamm der Erd' entsprossen,
Ist für uns kein Ort der Ruh'!
Ja die Slaven, ja die Slaven,
Diese treiben's mit uns arg;
Diese zimmern uns am Ende
Wohl noch unsern Todtensarg!

Slávijan:

2. Res, vse hvale hrast je vreden,
Ker rodi tak' tečen sad;
Hrustajo ga pujski radi,
In tud ti ga vživaš rad.
Nam pa se ne manjka hrane,
Ki je boljša od le-té,
In ker Sláv'jan jo pridéla,
Naj jo Sláv'jan tudi jé!

Nemškutar:

3. Seht nur an ihr eitel Trachten,
Zu verdunkeln unsern Ruhm!
Seht, wie sie zu Grunde richten
Wollen das Germanenthum!

Doch umsonst — wir bleiben Herren,
Wo ihr Slaven lebt und webt;
Uns're Ehre, unser Anseh'n
Keiner von euch untergräbt!

Slávijan:

4. Tisti časi so minóli,
Ko si ti gospod bil naš,
„Gazda“ sicer znaš še biti,
Toda temu, ki je vaš;
Mi pa upog'vali glave
Pred taboj ne bomo več, —
Dnovi sužnosti železne
Hvala Bogu, zdaj so preč!

Nemškutar:

5. Thöricht Volk, so lass' doch einmal
Von den Traumideen ab,
Oder, willst du solche nähren,
Bis dir aufthut sich das Grab?
Kommet her in uns're Reihen,
Tanzt mit uns den deutschen Tanz,
Und um euer Haupt lasst winden
Euch den dunklen Eichenkranz!

Slávijan:

6. Res, neumni smo mi bili,
Da kdaj ubogali smo vas,
Da mi nismo to storili,
Jasen bil bi nam obraz;

izobražene čitatelje odločen. Ako pa zdaj „Slov. Gospodarja“ pogledamo, je on v tvarini in pisavi tako rekoč stvarjen za kmeta. Razlaga razne gospodarske stvari, v katerih kmete podučuje; potem prinaša razne dopise, s katerimi narodnost zbuja, na zadnje še potrebne politične novine, v katerih nas s raznimi prigodki po svetu naznani, posebno pa članki „pod lipo“ so jako mični in obsegajo tako rekoč vse v sebi. Beseda je lahko razumljiva. Vidi pa se tudi sad, kateri nam je že rodil. Od kod pa je prišlo, da so v nekaterih krajih kmeti tako národní? Ker berejo že od začetka sem „Slov. Gospodarja“, in narodnjaki so celo na svoje stroške več iztisov naročili in ga po srenjah razpošiljajo, ne da bi samo v županovi hiši v kotu ležal, ampak da potuje od hrama do hrama, in skoro vsak otrok že kriči: „Mi smo Slovenci!“ Da bi še več enakih narodnjakov bilo! Prepričan sem, ako bi v vsako srenjo le še deset iztisov „Slov. Gospodarja“ razun že naročenih spraviti mogel, bi v kratkih letih našo slovensko ljudstvo kakor skala stalo zoper vsako potujčevanje, nobeden nemškutar ne bi le enega kmeta oslepil in pregovoril, „verfassungsfreundlerji“ bi morali molčati. Zato ne prezrimo našega vrlega „Gospodarja“, ampak krepko ga podpirajmo in skrbimo, da vsaj dvakrat v tednu potuje med kmete, da je v vsaki potrebi reči podučuje. Smemo prepričani biti, da naš trud ne bo zastonj, da naši goldinarji bodo dobre obresti prinašali. *)

*) Popolnoma se ujemamo z gosp. dopisnikom. „Slov. Gospodar“ je gotovo uže mnogo koristil i bode še več, ako ga narodnjaki dobro podpró. Časopisi nam so tako važni, da bi jih imel vsak, kdor se šteje mej rodoljube, na vso moč podpirati. Vred.

DROBTINE.

* (Dopolnitne volitve v tržaško mestno starešinstvo.) V prvem razredu v mestu so bili izvoljeni: Karol Vallon z 23 glasovi, Karol Rittmayer z 18 glasovi in Jurij Völkl z 11 glasovi. Vsi trije so dobri avstrijski rodoljube. To kaže, kako malo moči ima rogovilska italijanska stranka mej velikimi posestniki in prvimi bogataši v Trstu, ker še 11 glasov ni mogla skupaj spraviti za svoje ljudi. — Okolica je volila preteklo nedeljo, izvoljeni so bili: v prvem okraju Anton Lorenzutti z 42 glasovi; v drugem France Cegnar z 63 glasovi; v tretjem Viljem dr. Mestron z 16 glasovi; v petem Jakob Štrukelj z 29 glasovi in v šestem Ivan M. Starec z 26 glasovi. Cegnar, Štrukelj in Starec so naši narodnjaki in vrli rodoljubi, Lorenzutti in dr. Mestron sta malo znana moža, o katerih do zdaj še ni bilo nobene govorice.

* (Napad na g. Cegnarja.) Preteklo nedeljo ponoči je šel g. Cegnar mirno proti domu. V ulicah *Bacchi* pri *Acquedotti* se mu približa lepo oblečen visok i mlad mož, ter ga uže od

daleč nagovori in prav prijazno prosi, naj malo počaka, ker bi ga rad nekaj vprašal. Gosp. Cegnar postoji, oni se približa ter ga prime pod pazduho. Ko na vprašanje, ali je on Cegnar, ta pritrdi, u d a r i ga nekdo, ki se mu je mogel skrivši približati, tako hudo zadej po glavi, da se je nezaveden na tla zgrudil in da se je debela rogljata palica, ktero ima zdaj policija, na njegovej glavi razklala. Ali zavratnim morilcem to še ni bilo dosti; ranili so ga potem še na obeh rokah i na enej nogi. Po sodniškem spričalu je rana na glavi nevarna, poškodovanje težko; zdaj vendar ni več nobene nevarnosti. Pristavljamo samo to še, da je bil g. Cegnar tisti dan v mestno starešinstvo izvoljen i da je bila njegova volitev v mestu uže znana, če tudi ne še po voglih nabita. Ni tedaj dvombe, da je bil tu namenjen politični umor. — „Cittadino“, ki to pripoveduje, ne more si kaj, da ne bi še, ozir te zgodbe, sikal strupenega jezika na poškodovanca. Njegove besede „salvo e sano“ pričajo, da mu je žal, da C. ni mrtev obležal, i tega razboja — naj se čudi, kdor hoče, mi se ne moremo čuditi — kriv je največ „Cittadino“ sam, ker je svojo drhal vedno zoper C. dražil. In „Cittadino“ trdi, da dela za svobodo, za človeštvo. Sram naj ga bodi!

* (Slovensk. Narodu) se iz Trsta piše, da se je učitelj Eugen Medanich pri nekej priliki zoper Cegnarja takole izrazil: „*Darqli un buon fraco di legnate a quel fiol d'un can, dopo la finirà.*“ (Naj se ta pasji sin dobro pretepe, potem bo že nehal). Te besede bi utegnole povod dati, da se na sled pride tistim, ki so napadli gosp. Cegnarja. — Ubogi otroci, ki imate tacega učitelja!

* (Pravoslavna cerkev) v Trstu se odpre jutri z veliko slovnostjo. Krasna božja hiša je ta cerkev.

* (Za častne meščane v Gorici) so imenovani ministri Giskra, Brestel, Plener, Potocki, namestnik tržaški general Möring in prejšnji goriški mestni župan dr. Visini. — Res prav hraber čin goriških meščanov!

* (Kljun) je bil, ne vemo kako i zakaj, izvoljen v ljubljanski deželni zbor i potem — *incredibile dictu* — celo v državni zbor. Na Dunaji pa je z očetom Beustom zvezo sklenol, Slovence zatajil — ljubil jih tako nikoli ni — temu kljunu so poslali njegovi volilci nezaupnico. Ali ker kljun misli, da je več nego njegovi volilci, zato kljun ne gleda na nezaupnico, ampak na svoj žep i morebiti tudi na zlati obroč krog njegovega vratu.

* (Celovski škof) se letos vdeležuje koroškega deželnega zbora.

* (G. A. Tomšič), ki je šel v Prago k Husovi svečanosti, je na prsih zbolel in leži v tamošni bolnišnici. Tačas vreduje g. J. Jurčič „Slov. Narod“.

* (Prva porotna sodba v Pragi) je vrednika „Pokrok“ trikrat soglasno za nedolžnega spoznala. Tudi zatoženega vrednika „Narodnih Listy“ je soglasno za nedolžnega spoznala.

Srečen in vesel prepéval
Bi na polju naš kmetič,
Ki zdaj toči britke solze
In ne vé od sreče nič!

Nemškutar:

- Brüder lasst uns sein, und Freunde; —
Aus dem Herzen bannt den Groll; —
Glaubt uns, auch wir haben Herzen,
Die der süßen Liebe voll;
Und die Fülle dieser Liebe
Strömt von nun an nur auf euch,
Wenn ihr uns die Hände bietet
Und — erweitert unser Reich!

Slávijan:

- Dva gospoda — ena hiša,
To nikdar ni v stani bit',
Eden glódal bi le skorje,
Drugi bil bi kruha sit!
Vi počnite, kar vam drago,
Nam pa dajte vedno mir;
Ak' možgan kaj imáte v glavi,
In ni oče vaš — hudir!

Nemškutar:

- Gold'ne Früchte wird uns Allen
Bringen solche kühne That,
Darum, vielgeliebte Slaven,
Folget meinem guten Rath:

Deutschlands Banner sollen flattern,
Wo jetzt die zastava weht,
Eichen soll man dorthin pflanzen,
Wo jetzt eure lipa steht!

Slávijan:

- Nam že sreče svit se žári,
Prosti smo že vseh okov, —
Torej le edini, bratje
Slávijanskih vseh rodov!
Kmal' nemškutarija pojde
Rakom žvižgat, puram pét,
Takrat pa Slávjan bo rajal,
Da potrésal se bo svét! —

Sumedolif.

Vprašanje.

Samson dobro bil ukrotil
Nekdaj je Filiščane,
Ki repenčiti so jeli
Nad otroki Juda se.

David komaj dobro zraste,
Pa vže ubije Gol'jata,
Ki preklinjal je Jehova,
Izraelskega Bogá.

Kdaj pa ti, moj rod slovénski,
Take boš možé dobil?
Kdaj kak' Samson ali David
Te bo rešil tujih sil?

Sumedolif.

* („Zatočnik“), časopis hrvaške narode stranke, je že začel izhajati v Sisku in cicer na celi poli in vsak dan, razen nedelje in praznikov in velja po pošti pošiljan za četrto leta 4 gld. 50 kr. Ko je prvi list izšel izpod valka v tiskarni, so ga vrli Sisčani pozdravili s strelanjem iz možnarjev.

* (Nov časnik v Pragi.) Od 12. t. m. izhaja v Pragi nov političen časnik z naslovom „Slovan.“

* (Pri oo. Mehitaristih) na Dunaji se tiskajo pesmi g. J. Stritarja. Gotovo bo vsak Slovenec, kateremu je na slovenske beletristike razcvitu kaj ležeče, težko pričakoval poezij znane kritika in spoštovanega pisatelja ter veselega srca jih pozdravil: dobro došle!

* (Na Dunaji) se je ustanovilo novo „društvo liberalnih Avstrijancev“, katerega program tukaj v posnetku prinašamo. Glasi se: To društvo si je naložilo, z vsemi postavno dovoljenimi pomočki na to delovati, da bode mir in sloga med avstrijskimi narodi in tako prava svoboda v političnem in verskem oziru za vse ustanovljena, da se ljubezen za besedo „Avstrija“ pri vseh narodih, ktere obsega, spet zbodi, spoštovanje in zaupanje od zunaj spet pridobi.

* (Na čast pruskemu kralju) se je pri priliki veselice, obhajani zaradi prihoda Nj. veličastva v Kraljevec (Königsberg), podrl tamošnji most. Mnogo ljudi je padlo v vodo; dozdej so izvlekli že 38 mrtvih iz vode.

* (V Laškem trgu) se danes Čitalnica slovesno utvori, in sicer se sledečim načrtom: Pozdrav. — Pesem „Slovenska dežela“ (zloženi kor). — Govor. — Pesem: „Ilirija oživljena“ (moški zbor). — Deklamacija. — Pesem: „Na hribih“ (zloženi kor). — Govor. — Pesem: „Roža“ (zloženi kor). — Po končanem načrtu prosta veselica in ples.

* (50 let star rekrut.) V Segedinu na Ogerskem je moral priti pred kratkosti na nabiro vojakov nek mož, ki je bil krščen leta 1849. Pozabilo se je namreč pri popisovanju povedati, da je bil mož že 30 let star, ko se je dal krstiti. Se ve, da ga niso vzeli.

Naš tržaški pesnik g. Koseski

je pisal Matici naslednje pismo:

Ne zamerite mi, slavniga društva prečastiti gospodje, de Vam tako pozno odgovorim na pismo Vaše prijazno 16. okt. 1868 l. — Duh je sicer voljan, al meso sedemdesetletnega pesnika v Trstu je, žalibog! jako oslabeledo. Telesnim slabostim pridružuje se v duhu plahota, pred tako častito gospodo stopiti s praznimi rokami. Tudi sedaj ne pošiljam mnogo, al „nekaj maliga vonder le“, obetam pa v prihodnji čas še marsikaj Vam poslati, „ako Bog dá i sreča junačka“. Pred vsem mi dovolite, da se držim starih oblik; rajši umolknem, nego se poprimem novih. „Vse naj tedaj ob starim ostane, tako kakor sem pisal“ — Morda bi boljše bilo, z izdavo prve pošiljatve čakati druge, kajti obe daste se le vidno knjigo, toda to prepuščam častitemu društvu. Vprašali ste me, koliko nagrade zahtevam za svoja dela. Da se izognem vsakemu takemu vprašanju, odgovarjam, da nič ne želim, še manj pa kaj zahtevam, ampak plačilo moje je, kar pové veliki pesnik z besedami:

Ich singe, wie der Vogel singt,
Der in den Zweigen wohnet,
Das Lied, das aus der Kehle dringt,
Ist das was mich belohnet.

Kar bi rad imel, to sta dva ali tri iztisi izišle knjige, zraven tega pa in to v prvi vrsti blagovolnost drage Slovenije, ktero vedno nespremenjeno ljubim ves čas svojega življenja. — Bodi mi v prvi vrsti dovoljena priserčna zahvala za vse z listom častitim 18. julija t. l. meni poslane knjige. Žalibog, da izreči ne morem tako dostojno, kakor bi se htelo, hvaležnosti, ki se v srcu mi snuje. Z besedo golo tega ne dosežem; taka dobrota terja znake vidljive. Nakloni mi tedaj prihodnost, kar ovira sedanjega časa nezgoda. Pismu temu priložim doveršeno pravlico „Mazepa“. Dobila je v tretjem oddelku 12 novih osmerk, tedaj 96 stihov. — S tem stopi za naprej ta pesem iz mojih misel. Bog daj, da vgoi in živo slovensko zadene. Sedaj mislim najprej „visoko pesem“ do konca speljati. V „Novicah“ sta natisnjena bila le dva odlomka. Po izvirni namembi jih tedaj ostane še šest enako dolzih pesniškemu otesavanju prepuščenih... Potem še le nastopi poglavito moje delo, o katerem se bo govorilo, kadar bo vdarila ura namenjena, ura ugodna. V obziru izdavanja mojih pisanih prepuštim sleherno vsako presodbi častitega društva. Samo oblike imajo stare biti, kakor so jih rabili serčno in živo spoštovani učitelji moji...

Naštevši pesmi, ki jih še pošlje Matici, sklepa pismo z besedami:

To je vse, kar imam. V istini mala reč, trohica, bilčica, nič! O ti senčici se moja ošabnost gotovo ne bo napenjala. K temu bi se htelo bolji klaje — — mlade, cvetne, zelene detele!“

Cittadinu.

Še nesreča Ti ni sveta, dragi moj „Cittadino“! Tvoj „salvo e sano“ kaže dovolj, da Ti je žal, da me niso umorili. Obledi tedaj črno obleko i tarnaj, ker mi je mili Bog tako čudno obvaroval živjenja veselo luč. Vzrok imaš temu, saj si prav Ti vedno dražil i hujskal razgrete glave zoper mene. Jaz pripisujem Tebi svojo nesrečo, ali Bog vé, sovražim Te ne. Vprašati pa Te moram, kdaj i kde sem jaz slovensko ljudstvo podpihaval, kakor si trdil Ti uže stokrat, kakor trdiš še zdaj, ko popisuješ mojo nezgodo? Povedi mi samo en „factum“, ali — **factum** mora biti, ne pa izmišljija. Jaz spoštujem i ljubim vse narode, priznavam vse njihove pravice; naj me vzame Bog tisti dan, ko se sklene bratovska zveza mej njimi! — Jaz sem rojen Slovan, kakor Tvoj — urednik! Iz stare zgodovine sem se učil, kako sveta je ljubezen do svojega naroda, — to se je učil tudi Tvoj — urednik. Ali se mi tedaj more očitati, če delam po božjih i človeških zakonih za svoj narod po slabih svojih močéh? Bog me! to je dolžnost vsacega človeka, toraj tudi moja in — Tvoja!

Se bi Te rad vprašal, kaj misliš z „d'oltre monti“ itd. Ker danes še ni Italije do planin, tedaj ne morem Tvojih besed drugače razlagati nego da so *avis au lecteur*. Jako se varaš, če misliš, da nas pokolješ. Če imaš tak blag namen, spominjaj se ozbiljnih besed: *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor*.

Zdrav, „Cittadino“!

France Cegnar.

Kratkočasnice.

Jure si rani rokó. Miha mu svetuje: „Pošli po arnike v lekarnico!“ — Jure odpravi svojo sestro v lekarnico; čez 4 ure mu prinese vsa potna i spehana namestu arnike dva — arenka (lunja).

Nemškutarček sodi Jurja, ki je bil tožen, da je v gozdu dve hoji posekal: „Škode plačate 2 gld. 50 kr., v pržonu pa boste tri dni, Vi lesén tat, Vi!“

Leta 1847 je šel Jure na desetino. Popoldne ob 4 uri sede vsa grajščinska i županijska drhal k mizi. Mlada županja donese dobro juho, dobro kisló zelje, potem pa 6 piščet, v kojih so se tudi čevesa spekla. — Celó uro čakajo črne kave, kar pride županja i reče: „Ne zamerite! Uže ob sedmi zjutraj sem kavo pristavila, pa je še zdaj trda ko fižol!“

Jure vstrlí 3 kljunače, in jim zatakne po lovski šegi peró v zatilnik i gré proti domu. Sreča plemenitaša, ki se mu slíne cedé po kljunačih. „Sinoči o mraku“, pravi plemenitaš, ogledaje vstreljene tiče, „sta mi nad glavo letela dva ravno taka tiča s peresom v glavi; gotovo sta bila kljunača!“

Jure loví nad Ležecami zajce i kotorne. Pred rajncem Tincem, izpod Nanosa, vzletí jastreb. Tinec počí vánj i smehom vsklikne: „Prestrelil sem ga; pol ga je padlo, pol ga pa naprej letí!“ Lovci priskočijo i poberó oskubljeno kotorno, koje je prestrašen jastreb izpustil iz krempelj.

Jure dobí pisano priporočilo zaradi nekega hlapca. Nemškutar mu piše: „baš Rnecht išt vier alleš feig.“ Gotovo je hotel pisati „föhig“, in Jure vzame hlapca za leto in dan.

Krikovič prosi Jurja: „Pošli mi, prosim, kacega zajca, da se ž njim pogostim!“ — Jure gre na lov, spodí zajca, strlí za njim i ga, ko po navadi, ne zadene. „Le teci“, kriči za njim, „le teci, koliko r moreš, pa — naravnost k strijeu!“

Jure poreče v šali Tomažu: „Ti osel ti!“ Tomaž ga toži. Prideta pred sodnika. Tomaž nagovori sodnika: „Glejte, gospod! Da bi bil Jure meni dejal: ti tat ti, ti ropar, ti slepar ti, — molčal bi bil, ker to nijsem! Zdaj pa tirjam, da bodi po postavi kaznovan, ker mi je rekel: ti — osel ti!“

M.

POSANO.

Iz Rojana. — V nedelo 19. t. m. bo rojanska Čitalnica volila prvosodnika, in 26. t. m. napravi besedo s deklamacijami in igro „Ultra“ v novim stanovanju, h kateri vljudno vabi ude in rodoljube

O d b o r.

 Ustopnina k besedi 10 kr.